

Version in
INTERLINGUA
LINGUA INTERNATIONAL

Lo que le mundo besonia
nunc

Manifesto Humanista 2000

**Un Plano pro Pace, Dignitate e Libertate
In le Familia Global Human**

Subscribite per

Paul Kurtz

Richard Dawkins

Sir Arthur C. Clarke

E.O. Wilson

Taslima Nasrin

Steve Allen

Paul D. Boyer (Premio Nobel)

Sir Harold W. Kroto (Premio Nobel)

Colin Blakemore

Ferid Murad (Premio Nobel)

Alan Cranston

Richard Leakey

Jens C. Skou (Premio Nobel)

Dobrica "Cosi" C

José Saramago (Premio Nobel)

Jill Tarter

Etienne Baulieu

Le sequente documento ha essite elaborate per Paul Kurtz, le redactor in chef de "Free Inquiry"

MANIFESTO HUMANISTA 2000
Traductor: P.Cleij
Kometenlaan 38
3721 JT Bilthoven
e-mail: cleij@xs4all.nl

I

PREAMBULO

Le humanismo es un perspectiva ethic, scientific e philosophic que ha cambiate le mundo. Illo ha su origines in le philosophos e poetas del antique Grecia e Roma, in le China de Confucio, e in le movimento Carvaka del India classic. Artistas, scriptores, scientistas e pensatores humanista ha date forma al era moderne in le ultime medie millennio. In facto le humanismo e le modernismo ha semblate sovente synonyms, proque le ideas e valores humanista exprime un renovate fiducia in le poter del esseres human pro resolver lor proprie problemas e conquerir frontieras inexplorate.

Le humanismo moderne prosperava durante le Renascentia. Illo duceva al disveloppamento del scientia moderne. Durante le Seculo del Lumines illo germinava nove ideales de justitia social e inspirava le revolutiones democratic de nostre tempore. Le humanismo ha collaborate al construction de un nove perspectiva ethic, centrate super valores de libertate e de felicitate e super le virtutes del derectos human universal.

Le signatores de iste manifesto crede que le humanismo ha multo a offerer al humanitate, si nos reguarda le problemas del vinti-prime seculo e incluse los del nove millennio. Multes del vetule traditiones e ideas que le humanitate ha hereditate non plus es relevante pro le realitates actual e le opportunitates futur. Nos ha besonio de renovar le pensamento, si nos vole facer fronte al societate global que emerge nunc, e renovar le pensamento es precisemente le sigillo distinctive del humanismo. Pro iste ration nos presenta le *“Manifesto Humanista 2000”: un appello pro un nove humanismo planetari.*

Le sequente recommendationes es date con modestia, ma con le conviction que illos pote contribuer a un dialogo inter le differente punctos de vista cultural, politic, economic e religiose del mundo. Benque nos qui subscribe iste documento ha principios e valores commun, nos es preparate a modificar nostre ideas in le luce de nove cognoscentias, circumstantias alterate, e problemas impreviste que poterea surger. Il non es possibile de crear un Manifesto permanente, ma il es utile e sage producer un documento de labor, aperte a revision.

PROLOGO AL PRESENTE

Quatro grande Manifestos e Declarationes Humanista ha jam essite publicate in le vintesime seculo: “*Manifesto Humanista I*”, “*Manifesto Humanista II*”, “*Un Declaration Humanista Secula*”, e “*Un Declaration de Interdependencia*”.

Le “*Manifesto Humanista I*” appareva in 1933 al culmine del depression mundial. Subscibite per 34 humanistas american (inter illes le philosopho John Dewey), illo reflectava le preoccupationes de ille epocha, recommendante in prime loco un forma de humanismo religiose non theistic como alternativa al religiones del epocha, e, in secunde loco, un planification economic e social national.

Le “*Manifesto Humanista II*” esseva publicate in 1973 pro affrontar le questiones que habeva emergite in le scena mundial post le prime manifesto: le progression del fascismo e su disfacta in le Secunde Guerra Mundial, le crescimento del influentia e poter del Marxism-Leninismo e del Maoismo, le Guerra Frigide, le recuperation economic postbellic de Europa e America, le decolonisation de ample sectores del mundo, le creation del Nationes Unite, le revolution sexual, le crescimento del movimento de feminas, le requesta del minoritates pro equal derecitos, e le emergentia del poter del studentes in le campuses.

Iste manifesto ha stimulate un amplissime debatto. Illo ha essite subscibite per multe leaders del pensamento e del action in le mundo: Andrei Sakharov (notori dissidente sovietic), Julian Huxley (prime presidente del UNESCO), Sidney Hook, Betty Friedan, Gunnar Myrdal, Jacques Monod, Francis Crick, Margaret Knight, James Farmer, Allan Guttmacher, Ritchie Calder e A. Philip Randolph, e alteres. Illo defendeva le derecitos human super un scala global, arguente pro le derecho de viagiar trans le frontieras national in un epocha quando isto esseva prohibite pro le personas vivente detra le Cortina de Ferro. Multe marxistas humanista in Europa oriental habeva attaccate le statalismo totalitari e ha salutate iste defensa del democracia e del derecitos human.

Le “*Manifesto Humanista II*” non plus defendeva un economia planificate, ma lassava le question aperte a systemas economic alternative. In consequentia, illo esseva subscibite sia per liberales e liberalistas economic, qui defende le libere mercato, o per social-democrates e socialistas democratic, qui credeva que le governamento debeva haber un

rolo essential de jocar in un societate de benesser. Illo propugnava democratizar le systemas economic e testar los pro vider si iste systemas incrementa o non le benesser economic de tote le individuos e grupplos.

Le *"Manifesto Humanista II"* esseva scribite quando un nove revolution moral semblava incumbente: illo defendeva le derecto al controlo del natalitate, al aborto, al divortio, al libertate sexual inter adultos consentiente e al euthanasia. Illo pretendeva proteger le derectos del minoritates, del feminas, del vetule personas, del infantes maltractate e del personas handicapate. Illo invocava le tolerantia de stilos de vita alternative e le negotiation pacific de differentias, e illo deplorava le antagonismos racial, religiose e de classe. Illo faceva un appello pro le fin del terror e del odio. Illo esseva scribite in le unda del Vaticano II, que habeva tentate de liberalisar le Catholicismo Roman. Le *"Manifesto Humanista II"* lassava spatio sia al humanismo naturalista, o al humanismo religiose liberal. Le manifesto esseva optimistic relative al panorama que se aperiva ante le humanitate. Illo indicava le beneficios del scientia e technologia pro le ben human. Illo prediceva que le vinti-prime seculo poteva devenir le seculo humanista.

"Le Declaration del Humanismo" ha essite publicate in 1980, proque le humanismo e, in particular le *"Manifesto Humanista II"*, habeva essite submittite a dur attacos, particularmente del fortias religiose fundamentalista e del fortias politic del ala dextre in le Statos Unite. Multes de iste criticas susteneva que le humanismo secular esseva un *religion*. In consequentia, le inseniamento del humanismo secular in le scholas, on argueva, violava le principio de separation inter Ecclesia e Stato e establivia un nove religion. Le *Declaration* respondeva que le humanismo secular exprimeva un insimul de valores moral e un punto de vista philosophic e scientific non theista que non poteva esser equate con le fide religiose. Le inseniamento del punto de vista del humanismo secular non constitueva in alicun modo un violation al principio de separation. Illo defendeva le idea democratic que le stato secular deberea esser neutral, ni in favor de ni contra le religion.

In 1988, le Academia International de Humanismo offereva ancora un quarte documento, un *"Declaration de Interdependentia"*, faciente un appello in favor de un nove ethica global e del constitution de un communitate mundial, que esseva sempre plus necessari in vista del institutiones global que se evolveva rapidemente.

PROQUE UN HUMANISMO PLANETARI?

Benque le major parte del affirmationes de iste precedente "*Manifestos*" e "*Declaraciones*" es ancora actual, il es evidente que quando le mundo entra in un nove millennio, un nove "*Manifesto*" es necessari. E benque il se ha realisate multe progressos desde le manifestos precedente, il ha emergite nove circumstantias que nos defia: le communismo totalitari ha collabite in le Union Sovietic e in Europa Oriental e le duo blocos del Guerra Frigide ha dissipate in grande parte. Nove sectores del globo ha tentate de devenir plus democratic, benque multe paises care ancora de institutiones democratic efficace. Totevia, le economia mundial ha devenite mesmo plus globalisate. International conglomeratos ha emergite e ha devenite transnational e, in un certe senso, plus potente que multe nationes in le mundo. Russia, China e altere paises ha cercate a entrar in le mercato mundial. Necun pais pote governar su proprie destino economic independentemente del traffico e commercio mundial. Iste cambios fundamental ha occurrite in grande medida a causa del crescimento accelerate del scientia e del technologia, e in particular del revolution informatic, que ha ducite a un rete mundial de communicationes economic e cultural. Il es possibile que le cambios occurrite in le mundo desde le "*Manifesto Humanista II*" (1973) es tanto grande e major que los occurrite desde le Revolution Industrial ante duo centos annos, o desde le invention del characteres mobile e le imprimeria de Gutenberg. Le repercussions super nostre global existentia va continuar a esser enorme.

Tamen, durante que le mundo deveni un familia global, rivalitates ethnico-religiose ha tentate de divider territorios in factiones contendente. Le religiones fundamentalista se ha revitalisate, contestante le principios del humanismo e secularismo e requirente un retorno al religiositate del era premoderne. De equal maniera il ha emergite credentias paranormal del assi nominate New Age, favorite per le mass media, propagandisante un vista spiritual e paranormal del realitate. Le media se ha globalisate. TV, films, radio e editiones de libros e revistas es dominate per conglomeratos de media, interessate quasi solo in annunciar e vender productos super le mercato mundial. Ultra isto le postmodernismo ha facite su apparition in multe universitates, mittente in dubita le premissas basic del modernitate e humanismo, attaccante le scientia e le technologia e vituperante le ideales e valores humanista. Multe visiones currente del futuro es pessimista, mesmo apocalyptic. Ma nos nos oppone contra isto, proque nos crede que il es possibile crear un mundo melior. Le realitates del societate global es tales

que solo un nove Humanismo Planetari pote dar indicationes significative pro le futuro.

II

PROSPECTOS PRO UN FUTURO MELIOR

Pro le prime vice in le historia del humanitate nos possede le medios – fornite per le scientia e le technologia – pro meliorar le condition human, augmentar le felicitate e le libertate e altiar le nivello de vita pro *tote* le personas del planeta. Multe gente qui parla del nove millennio ha pavor de lo que va occurrer. Multes face profetias apocalyptic – religiose o secular – super le calamitates del futuro. Le pessimistas indica le brutal guerras del vintesime seculo e adverti que nove formas de terrorismo e de agitation pote inundar le humanitate in le nove seculo.

Nos pensa que on pote facer un prevision plus positive e realista del prospectos human in le vinti-prime seculo. Nos desira facer observar que, nonobstante le agitations politic, social e militar, le vintesime seculo ha essite teste de un grande numero de realisations beneficiente. Quanto frustrante isto pote esser pro le personas qui lo nega, le prosperitate, le pace, un sanitate melior e standards crescente de vita es un realitate – que continua probabilmente. Iste grande realisations technologic, scientific e social ha essite sovente subvalutate. Benque illos se applica in grande parte al mundo disveloppate, lor beneficios se senti ora virtualmente ubique. Nos debe facer un lista de alicunes de illos.

- + Le medicina scientific ha meliorate enormemente le sanitate. Illo ha reducite le dolor e le suffrentia e ha incrementate le longevitate. Le discoperta de antibioticos e le disveloppamento de vaccinos, technicas moderne de chirurgia, anesthesia, pharmocologia e ingenieria biogenetic ha totes contribuite a iste progressos in le defensa del sanitate.
- + Ample mesuras de sanitate public, progressos in le distribution de aqua e dispositiones preventive ha reducite grandemente le incidentia del maladias infective. Remedios therapeutic, amplemente applicate, ha reducite drasticamente le mortalitate infantil.
- + Le Revolution Verde ha transformate le production de alimentos e incrementate le rendimento del recoltas, reducite le fame e elevate le nivello de nutrition pro ample zonas del planeta.

- + Methodos moderne de production in massa ha incrementate le productivitate, liberate le laboratores de multe formas de labores physic penose, e ha facite possibile le beneficios e luxurias de benes de consumo e de servicios.
- + Nove modos de transporto ha reducite le distantias e transformate le societates. Le automobile e le avion ha permitte al gente de transversar continentes e de superar le isolamento geographic. Le recercas astronautic ha aperite al specie human le aventura excitante del exploration spatial.
- + Le discopertas technologic ha grandemente accelerate nove modos de communication super un base mundial. In addition al beneficios del telephono, del fax, del radio, del TV e del transmission via satellite, le technologia del computatores ha transformate radicalmente tote le aspectos del vita socio-economic. Necun officio o casa particular in le mundo disveloppate es intoccate per le revolution informatic. Le Internet e le World Wide Web ha facite possibile le communication instantanee quasi ubicunque in le globo.
- + Le recerca scientific ha expandite nostre cognoscentia del universo e del loco del specie human in illo. Le investigation human es capabile ora de avantiar e de haber su discopertas confirmate per le scientia e le ration, durante que le speculationes theologic e metaphysic del passato ha facite pauc progresso o non del toto. Le discopertas del astronomia, del physica, del theoria del relativitate, del mechanica quantic ha incrementate nostre comprehension del universo – desde le scala del microparticulas usque a lo del galaxias. Le biologia e le genetica ha contribuite a nostre cognoscentia del biosphera. Le theoria del selection natural de Darwin nos ha permittite comprender como evolve le vita. Le discopertas del ADN e le biologia molecular continua a revelar le mechanismo del evolution e del vita ipse. Le scientias social e los del comportamento ha approfundate nostre cognoscentia del institutiones politic, del economia e del cultura.

In le vintesime seculo il ha occurrite anque multe disveloppamentos social e politic que es promittente pro le futuro:

- + Le imperios colonial del dece-none seculo ha disparite quasi totes.
- + Le menacia del totalitarismo ha diminuite.

- + Le "Declaration Universal del Derectos Human" ha essite acceptate ora per le major parte del nationes del mundo (in parolas si non in actiones).
- + Le ideales del democratia, le libertate e la societate aperte se ha propagate amplemente a Europa oriental, America Latin, Asia e Africa.
- + Le feminas in multe paises frue ora de autonomia personal e de derectos legal e social e ha occupate lor loco in multe areas del activitate human.
- + Pois que le economias national se ha globalisate, le prosperitate economic ha passate de Europa e America del Nord a altere partes del mundo. Le libere mercatos e le methodos del interprisas ha aperite regiones subdisveloppate pro investimento de capitales e pro le disveloppamento.
- + Le problema del incremento demographic ha essite resolvite in le paises ric de Europa e America del Nord. In multe areas le population cresce non a causa del taxa de natalitate ma per le declino del taxa de mortalitate e le incremento del longevitate – un disveloppamento positive.
- + Le augmento del nivelos de education, alphabetisation e inricchimento cultural es ora disponibile a sempre plus e plus de infantes in le mundo – benque il resta ancora multo que debe esser facite.

Nonostante iste successos, nos debe affrontar directemente le difficile problemas economic, social e politic ante le quales le mundo se trova ancora. Le prophetas del Apocalypse es pessimistas; le Jeremias predice infortunas e calamitates. Nos responde que, si nos vole resolver nostre problemas, isto essera solo con le concurso del ration, del scientia e del effortio human.

- + Ample sectores del population mundial non frue ancora del fructos del prosperitate: illos continua a languer in le paupertate, le fame e le maladia, in particular in le paises in via de disveloppamento, in Asia, Africa, America Central e Meridional. Millions de infantes e adultos vive al nivello de subsistentia con nutrition insufficiente, povre servicios sanitari e mal sanitate. Isto vale anque pro multe personas in le assi appellate paises ric.
- + Le population continua a crescer in multe partes del mundo a un taxa annual de 3 %. In 1900 le mundo habeva un population estimate de 1700 millones de personas. In le anno 2000 illo superara le 6000 millions. Si le

tendentias demographic actual continua, ancora 3000 millones de personas va esser addite in le proxime medie seculo.

- + Si le population continua a crescer como previdite, isto va ducer a un drastic reduction del terreno disponibile pro cultivar grano per habitante, que in 2050 pote reducer se a un quarto de acre per persona in multe paiese (in particular in India, Pakistan, Ethiopia, Nigeria e Iran). Le depositos de aqua pro le irrigation es jam superexploitate, reducente le recoltas; multe fluvios del mundo comencia a siccari (includente le Nilo, le Fluvio Colorado e le Fluvio Jalne in China).
- + Pois que le population human se ha expandite e le disveloppamento industrial se ha accelerate, forestes e areas con arboricultura ha essite devastate. On estima que cata anno il dispare circa 2 % del forestes terrestre. Iste tributo continuara si on non prende mesuras preventive.
- + Calefaction global del atmosphera es probabilmente in crescita, in parte como consequentia del deforestation in le paiese povre e del emisisiones de dioxydo de carbon, in particular in le paiese ric, que continua a dispender ressources natural. Le persona medie in le Statos Unite e altere paiese occidental consume e pollue inter 40 e 60 vices plus que un habitante medie de un pais del tertie mundo. Le consumption guastante es sovente incoragiate per companias orientate al crescita, con troppo pauc preoccupationes re le disastro ecologic.
- + Le populationes de altere species ha diminuite constantemente e multe formas de vita vegetal e animal comencia a extinguir se – forsan le plus grande extinction desde le disparition del dinosauros ante 65 millones de annos.
- + Multe governamentos del mundo se vide confrontate con difficile problemas economic quando le citates es superpopulate per migrantes proveniente del campania: le grande majoritate de iste migrantes es disoccupatos e a pena illes ha le minimo pro subsister.
- + Le disoccupation remane un serie problema in multe paiese ric, super toto in Europa, que non succede a absorber laboratores juvene, a reconverter le technologia, a reeducar empleatos e a trovar empleos pro illes.

- + Pro affrontar multes del problemas social e ambiental que occupa le humanitate, il ha essite attigite accordos de grande extension in un importante serie de conferentias international, ma le governamentos ha fallite de exequer le obligationes assumite; pauc paises ric da alicun prioritate al adjuta al majoritate del paises povre, o mesmo a adjutar le personas dispossedite o vivente in le margine de lor proprie societates.
- + Le democratia remane debile o es inexistente in multe paises. Troppo sovente le pressa libere es musellate e on manipula le electiones.
- + Le recognoscientia mancate de equal derectos pro le feminas es ancora troppo extendite in le major parte del paises del mundo.
- + Multes del ex-territorios colonial ha entrate in un declino economic.
- + Maladias que on jam credeva eradicate, tales como le tuberculosis o le malaria, se ha revitalisate, durante que le virus del SIDA circula liberemente in ample zonas del tertie mundo.
- + Benque le mundo non plus es dividite in duo superpotentias, le humanitate ha ancora le poter de autodestruer se. Terroristas fanatic, statos delinquente o mesmo le grande potentias pote provocar inadvertentemente eventos apocalyptic, utilisante armas de destruction massive.
- + Le credentia in certe sectores que le libere mercato pote curar tote le problemas social remane un *dogma de fide*. Como balanciar le demandas del libere mercato con le necessitate de equitabile programmas social pro assister le handicapatos e povres remane un problema non resolvite in multe paises del mundo.

Nos admitte que iste problemas es serie e que nos ha besonio de prender mesuras adequate pro resolver los. Nos crede que solo con le uso del intelligentia critic e de effortios cooperative illos pote esser superate. Le humanitate ha affrontate defias in le passato e ha succedite a perseverar, mesmo a triumphar. Le problemas que se profila al horizonte non es forsitan plus grande que los que ha affrontate nostre predecessores.

Ma il ha anque alte tendentias pericolose in le mundo que on ha recognoscite insufficientemente. Nos es particularmente preocupate concernente tendentias antiscientific e antimoderne que include le emergentia de

stridente voces fundamentalista e le persistentia del bigoteria e intolerantia, sia religiose, sia politic, o de origine tribal. Iste es le mesme fortias in multe partes del mundo que se oppone al effortios pro resolver le problemas social o pro meliorar le condition human:

- + Le persistentia de traditional attitudes spiritual sovente incoragia approches non realistic, escappista e mystic al problemas social, inculca le disprecio pro le scientia e troppo sovente defende institutiones social archaic.
- + Multe gruppos religiose e politic se oppone al contraception o al organisation de programmas destinate a reducer le fertilitate o a stabilisar le crescimento de un population. Como resultado isto impedi le disveloppamento economic e le reduction del paupertate.
- + Multes de iste fortias anque se oppone al liberation del feminas e desira que illas continua a esser submittite al viros.
- + Le mundo ha sempre plus cognoscite aspere conflictos ethnic e intensificate rivalitates tribal. Le plus sovente le dimensiones religiose de iste conflictos remane ignorate: in Yugoslavia inter christianos orthodoxe serbe, catholicos roman croate e musulmanes (in Bosnia e Kosovo); in Israel e Palestina inter judeos orthodoxe e musulmanes; in Irlanda del Nord inter protestantes e catholicos; in Sri Lanka inter tamiles hindus e buddhistas singalese; in Punjab a Kashmir inter hindus, musulmanes e sikhs; in Timor Oriental inter christianos e musulmanes.
- + Le mundo es justemente preoccupate per le crescimento del terrorismo e del genocidio, ancora troppo frequentemente inflammate per nationalists ethnic o chauvinistas religiose.
- + Le multiculturalismo advoca le toleration de diverse traditiones ethnic e cultural e un recognition de lor derecto a exister. Ma nos ha anque vidite un fragmentation del societate e demandas de separation e isolamento, ironicamente in un epocha in le qual le doctrinas racista del nazismo e le apartheid in Sudafrica ha essite profundemente repudiate. Le intolerantia ha generate le purification ethnic e altere manifestaciones virulente del odio racial.
- + Il ha emergite in multe paises occidental un assi nominate ideologia postmodernista que nega le objectivitate del scientia, deplora le uso del

technologia moderne e attacca le derectos human e le democratia. Alicun formas de postmodernismo consilia le defaitismo: in le caso melior, illos non offere alicun programma pro resolver le problemas del mundo: in le caso pejor, illos nega que il existe solutiones possibile o realisable. Le effectos de iste movimento philosophico-litterari es contraproductivo, mesmo nihilistic. Nos pensa que il se tracta de un mystification profunde, proque le scientias offere methodos rationabilemente objective pro judicar lor proprie affirmations. In facto le scientia ha devenite un lingue universal, que parla a tote le homines e feminas sin distinction de lor fundo cultural.

Nos crede que il es necessari presentar un vision alternative pro deman. Le governamentos national e le leaders de corporationes debe abandonar le politica a breve termino e supportar un planification del futuro. Troppo sovente iste leaders ignora le melior consilios de scientistas e humanistas e basa lor politicas super le proxime election o super le reporto con le previsiones pro le proxime tres menses. Le governamentos national non debe preoccupar se exclusivamente del considerationes politico-economic immediate, ma prestar attention al necessitates del integre planeta e a un futuro sustenibile pro le humanitate.

Le Humanismo Planetari cerca a recommendar fines realisable a longe termino. Isto es un distinction principal inter le humanismo e le premoderne moralitates a base religiose. Le humanismo formula coragiose nove imagines del futuro e genera fiducia in le capacitate del specie human pro resolver su problemas per medios rational e con perspectivas positive.

Le Movimento del Luces del vinti-octave seculo, que ha inspirate iste manifesto esseva sin dubita limitate per le epocha in le qual illo ha apparite. Su vision del Ration como un instrumento absolute plus tosto que un instrumento tentative e fallibile del investigation human esseva exaggerate. Tamen, su conviction que le scientia, le ration, le democratia, le education e le valores humanista poteva favorir le progresso human ha un grande fascino pro nos ancora hodie. Le Humanismo Planetari que iste manifesto presenta es *post*-moderne in su perspectiva. Illo assume le melior valores del modernitate, ma illo cerca a transcendere le negativitate del postmodernismo e reguarda in avante al etate de information ora nascente e a toto lo que isto presagi pro le futuro del humanitate.

III

NATURALISMO SCIENTIFIC

Le unic message del humanismo super le scena del mundo actual es su compromisso con le naturalismo scientific. Le major parte del visiones del mundo acceptate hodie es de character spiritual, mystic o theologic. Illos ha lor origines in le antique societates preurban, nomade e agricultural del passato, e non in le societate industrial o postindustrial del moderne cultura global de information que emerge ora. Le naturalismo scientific permitte al esseres human de construer un vision coherente del mundo distachate del metaphysica e theologia, ma basate super le scientias.

+ *Primo, le naturalismo scientific es ligate a un serie de prescriptiones methodologic.* Pro le naturalismo methodologic tote le hypotheses e theorias debe esser testate experimentalmente con referentia a causas e eventos natural. Il es inadmissible introducer causas occulte o explanationes transcendental. Le methodos del scientias non es infallibile; illos non nos colloca in presentia de veritates absolute e immutabile; totevia in comparation illos constitue le methodos le plus digne de fiducia que nos possede pro augmentar nostre cognoscentias e pro resolver le problemas human. Illos ha habite un potente effecto in le transformation del civilisation mundial. Ample sectores del publico accepta hodie le utilitate del scientias: illos recognosce que le scientias ha habite consequentias positive.

Infortunatamente, le application del methodos del scientias ha sovente essite confinate a stricte specialitates, e on ha ignorate le plus ample implicationes del scientias pro nostre vision del realitate. Le humanistas mantene que il es necessari extender le methodos del scientias a altere campos del activitate human e que il non deberea exister restrictiones pro le recerca scientific, salvo in le caso que le recerca infringe le derectos de personas. Le effortios pro blocar le recerca scientific pro rationes moral, politic, ideologic o religiose ha fallite invariabilmente in le passato. Le possibile resultatos beneficente obtenite gratias al continuitate del discopertas scientific non pote esser subestimate.

+ *Secundo, le opportunitates que le scientias mitte a nostre disposition pro disveloppar nostre cognoscentia del natura e del comportamento human es enorme.* Le naturalismo scientific presenta un vision cosmic basate super hypotheses e theorias testate. Pro su description del realitate illo non se basta

a priori super religion, poesia, litteratura o le artes – benque istes es importante expressiones del interesses human. Le naturalistas scientific usa un forma de materialismo non reductionista: le processos e eventos natural pote esser explicate melio, si on face referentia a causas material. Iste forma de naturalismo lassa spatio a un universo pluralistic. Benque le natura es basicamente in su radice physico-chimic, processos e objectos se manifesta a multe nivello de observation: particulas subatomic, atomos e moleculas; genes e cellulas; organismos, plantas e animales; perception psychologic a cognition; institutiones social e cultural; planetas, stellas e galaxias. Isto permitte explanationes contextual, extrahite ab le campos de recerca natural, biologic, social e corpormental. Isto non nega le necessitate de appreiar le varie expressiones moral, esthetic e cultural del experientia human.

+ *Tertio, le naturalistas mantene que le evidentia scientific pro le interpretationes spiritual del realitate e pro le postulation de causas occulte es insufficiente.* Le doctrinas transcendentalista classic sin dubita exprimeva le passionate desiderios existential del esseres human volente superar le morte. Totevia le theoria scientific del evolution provide un information plus parsimoniose del orgines human e es basate super provas fornite de un ample spectro de scientias. Nos blasma le tentativas facite de alicun scientistas, sovente sustenite per le mass media, de imponer interpretationes transcendental super phenomenos natural. Ni le moderne cosmologia standard ni le processo de evolution provide evidentia sufficiente pro le existentia de un plano intelligente, que es un salto de fide ultra le evidentia empiric. Nos pensa que il es tempore pro le humanitate de assumer su proprie majoritate de etate e de lassar detra se le pensamento magic e mystic que es substitutos pro cognoscentias testate del natura.

IV

LE BENEFICIOS DEL TECHNOLOGIA

Le humanistas ha defendite consistentemente le valor beneficente del technologia scientific pro le benesser del humanitate. Philosophos desde Francis Bacon a John Dewey ha sublineate le poter crescente super le natura que permitte le cognoscencia scientific e como illo pote contribuer immensememente al progresso e felicitate human.

Con le introduction del nove technologias il ha emergite sovente subproductos negative impreviste. Desde le Luddistes in le dece-none seculo

usque le postmodernistas del vintesime seculo, criticos ha deplorate le applicationes del technologia. Sempre le humanistas ha recognoscite que alicun innovationes technologic pote ingenerar problemas. Infortunatamente, le applicationes technologic, in le major parte del casos, es determinate per considerationes economic – si le productos es profitabile – o per lor usos militar e politic. Il ha grande periculos inherent al uso incontrolate del technologia. Le armas de destruction massive (thermonuclear, biologic e chimic) non ha ancora essite regulate effectivemente per le communitate mundial. Similemente, multe inventiones innovator del genetica, del biologia e del recerca medic (como le ingenieria biogenetic, le clonation, le transplanto de organos etc.) presenta possibile periculos; tamen illos offere immense possibilitates pro le sanitate e benesser human.

- + **Primo**, *le humanistas objecta energicamente le effortios pro limitar le recerca technologic o pro censurar o restringer le investigation a priori.* Il es difficile predicer in avantia ad ubi duce le recercas scientific o de previder lor possibile beneficios. Nos debe esser caute censurante tal recercas.
- + **Secundo**, *nos sustene que le mejor modo de tractar le themas concernente le applicationes technologic es le debattos ben informate, e non le appellation a dogmas absolutista o a slogans emotional.* Cata innovation technologic debe esser evalutata in terminos del potential risco e del potential beneficio pro le societate e le ambiente. Illo presuppone un certe nivello de instruction scientific.
- + **Tertio**, *nos non pote abandonar le solutiones technologic.* Le structura economic e social del mundo contemporaneo deveni sempre plus dependente del innovationes technologic. Si nos desira resolver nostre problemas, nos non potera retirar nos a un idyllic stato de natura, ma nos debe disveloppar nove technologias que satisface le necessitates e objectivos human, e nos debe facer lo con sagessa e humanitate
- + **Quarto**, *innovationes technologic que reduce al maximo le impacto human super le ambiente debe esser incoragiate.*
- + **Quinto**, *le propagation de technologias intermedie accessibile anque al povres debe esser incoragiate*, de tal modo que illes pote beneficiar del revolution technologic.

radicate in le natura human e ha evolvite in le curso del historia. Dunque le ethica humanista non require un accordo super le premissas theologic o religiose – que forsan nos attinge nunquam --, ma illo liga electiones ethic que in ultime instantia forma parte de interesses, desiros, necessitates e valores human. Nos los judica secundo lor consequentias pro le felicitate human e le justitia social. Gente de fundos socio-cultural multo differente applica in facto simile principios moral general, benque judicios moral specific pote differer a causa de conditiones differente. Le defia pro le societates es dunque de sublinear nostre similaritates, e non nostre differentias.

Quales es le principios clave del ethica del humanismo?

- + **Primo**, *le dignitate e autonomia del individuo es le valor central. Le ethica humanista se obliga a maximisar le libertate de election:* libertate de pensamento e de conscientia, libere mente e libere recerca e le derecto del individuos a sequer lor proprie stilos de vita como illes lo prefere non nocente a altere personas. Isto es specialmente relevante in le societates democratic ubi il pote coexister un multiplicitate de systemas alternative de valores. Dunque le humanistas respecta le diversitate.
- + **Segundo**, *le defensa humanista del autodetermination individual non significa que le humanistas condona qualcunque typo de conducta human.* Ni le toleration humanista del diverse stilos de vita implica necessariamente lor approbation. Le humanista insiste que concomittante con le effortios pro un societate libere es le necessitate constante de elevar le nivello qualitative de gusto e appreciation. Le humanistas crede que le libertate debe esser exercitata responsabilmente. Illes recognosce que tote le individuos vive intra communitates e que certe actiones es destructive e erronee.
- + **Tertio**, *le philosophos ethic humanista ha defendite un ethica del excellentia* (desde Aristotele e Kant a John Stuart Mill, John Dewey, e M.N.Roy). Hic es presente le temperantia, le moderation, le continentia e le autocontrolo. Inter le standards del excellentia es le capacitate de election autonome, le creativitate, le gusto esthetic, le motivation matur, le rationalitate e un obligation de disveloppar le plus alte talentos de cata uno. Le humanismo tende a traher le melio del personas de sorta que totes pote haber le melio in le vita.

- + **Quarto**, le humanistas recognosce nostre responsabilitates e deberes verso altere personas. Isto significa que nos non debe tractar altere esseres human como mer objectos pro nostre proprie satisfaction; nos debe considerar les como personas digne de paritate de consideration. Le humanistas sustene que “cata individuo debe esser tractate humanmente”. Similarmente, illes accepta le Regula Auree que “nos non debe tractar alteres como nos non vole esser tractate”. Illes accepta le injunction biblic que nos debe “acceptar le estranieros in nostre medio”, respectante lor differentias. Date le multiplicitate de credentias, nos es totes extranieros – benque nos pote esser amicos – in le communitate plus ample.
- + **Quinto**, le humanistas crede que le virtutes de comprehension e attention per le alteres es essential pro le conducta ethic. Isto implica que nos deberea disveloppar un interesse altruista pro le necessitates e interesses del alteres. Le fundamento del conducta moral es le “decentias moral commun”; isto es, le virtutes moral general que es amplemente commun in humanos de diverse fundos cultural e religiose. Nos debe dicer le veritate, complir nostre promissas, esser honeste, sincer, beneficente, digne de fiducia e generose, monstrar fidelitate, appreciation e gratitude; haber le mente aperte, esser juste e tolerante; nos debe regular nostre differentias rationabilemente e essayar de esser cooperative; nos non debe robar o injuriar, ni ferir o facer damno a altere personas. Benque le humanistas ha invocate le liberation del codices puritan repressive, con le mesme emphase illes ha defendite le responsabilitate moral.
- + **Sexto**, alte super le agenda humanista es le necessitate de provider education moral al infantes e al juvenes, pro disveloppar le character e fomentar le appreciation pro le decentias moral commun, e pro incoragiar crescimento moral e le capacitate de rationamento moral.
- + **Septimo**, le humanistas recommenda que nos usa le ration pro dar un fundamento a nostre judicios ethic. Illes sublinea que le cognoscentia es essential pro formular electiones ethic. In particular, nos ha besonio de entrar in un processo de deliberation, si nos vole resolver le dilemmas moral. Le valores e principios human pote esser justificate melio al luce del recerca reflexive. Quando il existe differentias, il es necessari de negotiar los sempre mediante un dialogo rational.
- + **Octavo**, le humanistas mantene que nos deberea esser preparete pro modififar le principios e valores ethic al luce del realitates currente e del

previsiones futur. Il es necessari appropriar nos le mejor sagessa moral del passato, ma anque disveloppar nove solutiones pro le dilemmas moral, sia vetule o nove.

Pro exemplo, le debatto super le euthanasia voluntari se ha intensificate particularmente in le societates opulente, proque le technologia medic nos permitte ora de prolongar le vita de malados terminal que anteriormente haberea morite. Le humanistas ha arguite in favor del "morir con dignitate" e del derecto del adultos competente de refusar tractamento medic, reducente assi le suffrentia innecessari e mesmo de accelerar le morte. Illes ha anque recognoscite le importantia del clinicas specialisate in le alleviation del processo de morte.

Del mesme maniera nos deberea esser preparete pro eliger rationalmente le nove poteres reproductive que le recerca scientific ha facite possibile – tales como le fertilisation in vitro, le maternitate surrogate, le ingenieria genetic, le transplanto de organos e le clonation. Nos non pote mirar retro al morales absolute del passato pro guidar nos in iste questiones hic. Nos ha besonio de respectar le autonomia del election.

+ *Nono, le humanistas argue que nos deberea respectar un ethica de principios.* Isto significa que le fin non justifica le medios; al contrario, nostre fines es modellate per nostre medios, e il ha limites a lo que il nos es permittite de facer. Isto es specialmente importante hodie al luce del tyrannias dictatorial del vintesime seculo, in le quales ideologias politic propugnate con zelo quasi religiose ha sacrificate le principios moral pro attinger scopos visionari. Nos es acutemente consciente del tragic suffrentia infligite a millones de personas per illes qui condonava un grande mal pro attinger un presumite plus grande ben.

VI

UN OBLIGATION UNIVERSAL A TOTE LE HUMANITATE

Le necessitate le plus urgente del communitate mundial hodie es disveloppar un nove Humanismo Planetari que non solo cerca a preservar le derectos human e a meliorar le libertate e le dignitate human, ma que anque sublinea nostre obligation a tote le humanitate.

- + **Primo**, le principio ethic fundamental del Humanismo Planetari es le necessitate de respectar le dignitate e le valor de tote le personas del communitate mundial. Sin dubita cata persona recognosce jam multiple responsabilitates relative a su contexto social: le personas ha responsabilitates verso le familia, le amicos, le communitate, le citate, le stato o le nation ubi ille reside. Nos ha besonio, totevia, de adder a iste responsabilitates un nove obligation que ha emergite – nostre responsabilitate verso le personas trans nostre limites national. Ora, plus que jammais, nos es ligate moral- e physicamente a cata persona in le mundo, e le campana sona pro totes quando illo sona pro uno.
- + **Segundo**, nos debe ager pro mitigar le suffrentia human e incrementar le summa de felicitate human ubicunque il es possibile de facer lo, e iste responsabilitate se extende al mundo integre. Iste principio es recognoscite sia per le credentes religiose o per le non-credentes. Isto es essential pro le structura integre del moralitate human. Necun communitate pote superviver si illo condona violationes a grande scala del decentias moral commun inter su proprie membros. Le question clave concerne hodie le extension del principio. Nos sustene que iste deber moral debe esser generalisate: nos deberea preoccupar nos non solo del benesser del personas intra nostre communitate o nation-stato ma anque con le communitate mundial integre.
- + **Tertio**, nos deberea evitare un superemphasis super un parochialismo multicultural, que pote esser divisive e destructive. Nos debe esser tolerante con le diversitate cultural, excepte quando iste culturas mesme es intolerante o repressive. Il es tempore de lassar detra se un stricte tribalismo e de trovar un terreno commun. Le ethnicitate es le resultado de isolamentos social e geographic passate que non plus es relevante in un societate global aperte ubi le interaction e le matrimonios inter differente ethnicitates non solo es possibile, ma debe esser incoragiate. Benque le loyalitate al proprie nation, tribo o gruppo ethnic pote portar individuos ultra interesses egoistic, le chauvinismo excessive inter grupplos ethnic e nationes-statatos frequenteemente deveni destructive. Fidelitate e loyalitate non deberea finir al limite del enclaves ethnic o al frontieras national. Un moralitate rational nos impone construer e supportar institutiones de cooperation inter individuos de differente ethnicitates. Isto nos integrarea e non nos separarea le unes del alteres.
- + **Quarto**, le respecto e le interesse pro le personas deberea applicar se a tote le esseres human in equal mesura. Isto significa que tote le esseres

nostre gratitudo, o forsan condemnation del generationes anterior al nostre e le sacrificios que illes ha facite e del quales nos beneficia. Le generationes futur ha besonio de portavoces qui servi como lor mandatarios e qui defende lor derecitos futur. Isto non significa imponer un obligation impossibile proque un bon parte del specie human jam es implicate moralmente in le futuro del posteritate, lo que include un preoccupation pro le ambiente. On poterea arguer anque que le idealismo heroic pro un grande causa ultra nos ipse e pro le plus grande benesser del humanitate ha sempre inspirate le esseres human.

+ *Septimo, nos deberea essere attentive a facer nihil que mitte in periculo le superviventia mesme del generationes futur.* Nos debe prender mesuras pro evitar que nostre societate planetari degrada le atmosphera, le aqua e le solo, de sorta que le vita in le futuro esserea drasticamente limitate. Nos deberea evitar que nostre societate planetari usa armas de destruction massive. Pro le prime vice in le historia le humanitate possede le medios pro autodestruer se. Le actual abassamento del nivello del Guerra Frigide non garanti que le ultime spada de Damocle non va esser usate per discipulos fanatic del vengantia o per alicun sorta de extremistas disposite a permitter que le mundo es destruite a fin de salvar lo.

Dunque, un viabile nove Humanismo Planetari que se pone como objectivo prioritari un mundo salve, secur e melior deberea esser nostre obligation le plus importante, e nos deberea facer tote lo que nos pote pro ingenerar iste obligation ethic. Iste obligation deberea applicar se a tote le gente del Planeta, religiose o naturalistic, theista o humanista, ric o povre, de qualcunque racia, ethnicitate o nationalitate.

Nos ha besonio de convencer nostre proximos del necessitate de laborar insimul al creation de un nove consenso planetari in le qual le conservation e le disveloppamento del majoritate del humanitate es nostre supreme obligation.

UN DECLARATION PLANETARI DE DERECTOS E RESPONSABILITATES

Pro satisfacer a nostre obligation verso le Humanismo Planetari, nos propone *Un Declaration Planetari de Derectos e Responsabilitates*, que es le expression de nostre obligation planetari pro le benesser del humanitate como un toto. Iste declaration incorpora le *Declaration Universal del Derectos Human*, ma va ultra illo offerente alicun nove provisiones. Multe paises independente se ha effortiate pro implementar iste provisiones intra lor proprie frontieras national. Ma il ha un necessitate crescente pro un explicite *Declaration Planetari de Derectos e Responsabilitates* que on pote applicar a tote le membros del specie human. Su implementation non va esser facile. Il es contingente, naturalmente, que il ha sufficiente ressources pro illo. Benque le libere mercato es un machina dynamic del crescimento economic e del disveloppamento, illo non es infallibile e debe esser supportate per politicas public pro un interesse social plus ample. Le medios adoptate pro realisar le principios de iste *Declaration* va esser trahite primarimente del sector private, ma anque le sector public ha a jocar un rolo importante. Sin dubita il va esser un tremende opposition politic a iste propositiones, ma nos desirarea establis los como objectivos a longe termino, anque si al momento il pote parer difficile de realisar los in certe partes del mundo.

+ **Primo**, nos deberea effortiar nos pro eliminar le paupertate e le malnutrition e pro provider un sistema sanitari adequate e un allogio apte pro le gente in omne locos del planeta. Isto significa que a nemo poterea esser negate un alimentation adequate e aqua potabile e que nos deberea dedicar nostre melior effortios a eradicar le maladias infectiose, assecurar un sanitate functionante e garantir un digne minimo de allogio pro totes. Isto es un carga dur, ma il es imperative que super fundamentos moral nos comencia a interprander iste labor.

+ **Secundo**, nos deberea effortiar nos pro provider securitate economic e un salario adequate pro totes. Isto significa dar al gente opportunitates juste de empleo, assecurantia contra le disoccupation, e securitate social pro le pensionatos. Il deberea exister programmes special pro educar le handicapatos pro cargas pro le quales illes es capabile e adjutar les a trovar un empleo.

Le premissa central hic es le auto-adjuta; que le individuos debe activar lor proprie effortios pro ganiar un salario sufficiente. Tote lo que le societate pote facer es provider opportunitates – sia con medios private o public.

+ *Tertio, cata persona deberea esser protegite contra damnos, periculos e mortes injustificate e innecessari.* Tote le membros del specie human deberea esser protegite contra le violentia physic, le furto de lor proprietate personal e le pavor debite a intimidation (sia per personas private o institutiones social o politic). Illes deberea esser protegite contra abusos sexual, vexationes e violationes. Le comportamento sexual deberea esser basate super le principio de consenso. Le sexo o le matrimonio con infantes non deberea esser permittite sub necun circumstantia.

Le pena capital es un forma inadmissible de retaliation. Illo deberea esser reimplaciate per altere punitiones, como le imprisonmento perpetue. Le major parte del nationes ha jam abolite le pena de morte.

+ *Quarto, le individuos deberea haber le derecho de viver in un unitate familiar o in un gruppo familiar de lor election, conformemente a lor salario e illes deberea haber le derecho de procrear o de non procrear infantes.* Tote le individuos deberea haber le derecho de eliger liberemente un partner, si illes desira haber le, assi como le numero e le periodicitate del infantes que illes vole haber. Totes deberea haber le derecho de facer crescer lor infantes biologic o adoptate, o de non haber familias.

Le personas qui elige de haber infantes debe haber certe requirimentos obligatori: Le genitores debe crear un ambiente secur e affectuose pro lor infantes. Le infantes non debe esser abusate per genitores. Le juvne infantes e le adolescentes non debe esser obligate a facer le labores de adultos o excessivamente pesante. Le genitores non debe negliger lor infantes e negar a illes un nutrition adequate, sanitate, allogio, cura medic e securitate.

Le genitores non deberea refusar a lor infantes le accesso al education, al inricchimento cultural e al stimulation intellectual. Benque le guida moral paterne es vital, le genitores non deberea imponer simplemente lor propre vision religiose o lor valores moral a lor infantes o indoctrinar les. Le infantes, le adolescentes e le adultos juvne deberea esser exponite a distincte punctos de vista e esser incoragiate a pensar con le propre testa. Le punctos de vista, incluse del parve infantes, debe esser respectate.

+ **Quinto**, le opportunitate pro le education e le inricchimento cultural deberea esser universal. Tote le personas deberea haber le opportunitate de augmentar lor cognoscentia. Como minimo, le scholarisation deberea esser offerite a tote le infantes desde lor prime annos usque le adolescentia. Ma le opportunitate de educar se deberea continuar a esser accessible a tote le grupplos de etate, includente le education continue pro le adultos. Il ha standards minime que tote persona deberea attinger: saper leger, saper scriber e le mathematica de base. Plus alte nivellos depende de talento e capacitate. Le admission al scholas de nivello superior deberea esser basate super le merito; ubicunque possibile, le scholarisation deberea esser garantite, de tal modo que necun studente qualificate se videra obligate a abandonar su opportunitate educational a causa de manco de financias.

Tote le infantes deberea esser instruite in alicun dexteritate basic commerciabile, pro garantir pro illes le possibilitate de trovar un empleo profitabile. Isto deberea includer alicun forma de cognoscentia del computator, un edification cultural e le habilitate de functionar in le mundo del comercio.

Le curriculum deberea promover le comprension del methodos scientific de recerca e del pensamento critic. Il non deberea poner se limites al libere recerca. Le education deberea includer le appreciation pro le scientias natural, biologic e social. Anque le theoria del evolution e le principios basic del ecologia deberea esser studiate.

Le studentes deberea apprender le principios del bon sanitate, del nutrition adequate, del cura medic, e del exercitio physic. Il deberea includer se in isto un certe comprension del medicina scientific e del functionamento del corpore human. Il deberea facilitar se le opportunitate pro un appropriate education sexual jam desde le prime annos del infante. Isto deberea includer le comportamento sexual responsabile, le planification familiar e le technicas contraceptive.

Le studentes deberea apprender a appreciar le diverse traditiones cultural. Isto poterea includer le studio comparative de religiones, linguas e culturas, e un appreciation del expression artistic. Le studentes deberea studiar historia comenciantre per le historia del pais o cultura concrete in le quales illes vive, ma illes deberea studiar anque altere culturas, includente le historia del civilisationes mundial. Il deberea esser facite tote le effortios pro disveloppar un sorta de “alphabetisation planetari”, isto es, conscientia del ambiente. Le

inseñamiento non deberea esser confinato in le margines de stricte specialisationes, ma un certe effortio pro attinger un comprehension interdisciplinari deberea esser incoragiate.

+ **Sexto**, *le individuos non deberea esser discriminate negativemente a causa de racia, origine ethnic, nationalitate, cultura, casta, classe, credentias, genere o orientation sexual.* Nos ha besonio de disveloppar un nove identitate human – esser membro de un communitate planetari. Iste identitate debe haber prioritate super tote le altere identifications e pote servir como base pro eradicar le discrimination.

Le odios racial, national o ethnic es immoral. Tote le individuos es membros del mesme specie human e como tales deberea haber le derecto de fruer de tote le privilegios e opportunitates attingibile.

Le antagnismo de classe pote esser un fonte de discrimination. Le barrieras traditional, tales como le sistema de castas, ha excludite del progresso millones de personas. Alicunos ha cercate a clauder le abysmo inter riccos e povres impovriente le primes in vice de meliorar le conditions del ultimes. Alteres ha ignorate le condition difficile del povres o ha cercate a mantener les in un stato de dependentia.

Le derecto de creder e de practicar un religion o fide debe esser respectate sin discrimination. Le libertate equivalente de non practicar un religion deberea esser garantite al renegatos religiose, al agnósticos e al atheos, cuje punctos de vista es digne de un non minor respecto.

Le discrimination de genere non deberea esser permittite. Le feminas ha le derecto de esser tractate equalmente con viros. Le discrimination in le opportunitate de trovar labor, in education e in activitates cultural es insupportabile. Le societate non deberea negar equal derectos al homosexuales, bisexuales, assi como al travestitos e transsexuales.

+ **Septimo**, *le principios del equalitate deberea esser respectate per tote le communitates civilisate, e in quattro grande sensos:*

1. *Equalitate ante le lege:* Cata persona deberea haber le derecto a un processo debite e equal protection per le leges. Le mesme leges debe esser applicate al functionarios del governamento e al citatanos. Nemo debe esser

super le lege. Le leges debe esser cec ante le racia, le color, le ethicitate, le credo, le genere e le position economic.

2. *Equalitate de consideration*: Tote le personas ha equal valor e dignitate e a illes non debe esser negate le beneficios e le derectos accordate a tote le alteres. Isto non nega al societate le derecho de restringer, punir, o incarcерar individuos qui infringe le lege, usa violentia, o committe crimes contra alteres.

3. *Satisfaction del necessitates basic*: Le individuos pote carer de ressources e sin esser responsabile de lor propre situation esser incapace de satisfacer lor necessitates minimal de alimento, allogio, securitate, cura del sanitate, inricchimento cultural e education. In tal casos, si le societate ha le medios, illos ha anche le obligation de adjutar a satisfacer tanto como es possibile iste necessitates basic. Iste assistentia ha un relation con le capacitate de laborar, pois que le societate non deberea favorir un cultura de dependentia.

4. *Equalitate de opportunitate*: In le societates libere il deberea esser un ample campo de nivello. In un societate aperte e libere le adultos e le infantes deberea fruer del opportunitates pro satisfacer lor interesses e aspirations, e pro exprimer lor talentos unic.

+ **Octavo**, *il es le derecho de cata persona viver un bon vita, aspirar al felicitate, divertir se creativamente secundo su proprie preferentias, in le mesura de que ille non causa damno a alteres*. Le principio essential es que cata persona deberea fruer del opportunitate de realisar su personal perfectionamento, concomitante con ressources social, ma iste realisation depende del individuo e non del societate. Tamen, le felicitate depende del salario, ressources e attitudes personal, e le individuos non deberea expectar que le societate les provide le medios de satisfaction pro un ample gamma de gustos e aspirations idiosyncasic.

+ **Noно**, *le individuos deberea haber le opportunitate de appreциar e participar in le artes* – includente le litteratura, le poesia, le drama, le sculptura, le dansa, le musica e le canto. Le imagination esthetic e le activitates creative pote contribuer immensamente al inricchimento del vita, al autorealisation e al felicitate human. Le societate deberea incoragiar e supportar le artes e lor ample dissemination cultural in tote sectores del communitate.

+ *Decimo, le individuos non deberea esser injustemente reprimite, restringite, o impide exprimente un ample gamma de electiones personal.* Isto include le libertate de pensamento e conscientia – le inestimabile derecto de creder o de non creder, le libertate del parola e le libertate pro cata uno de sequer su proprie stilo de vita, in le mesura de que illo non impedi a alteres de exercitar lor proprie derectos.

Includite in le texto de supra es le derecto a un vita private:

- + Le confidentialitate del individuos deberea esser respectate.
- + Tote le individuos deberea esser libere de intrusiones politic o coercion social.
- + Le feminas deberea haber le derecto de controlar lor proprie corpores. Isto include le libertate reproductive, le contraception voluntari e le aborto.
- + Le copulas deberea haber le information appropriate pro planificar le familia a le capacitate de facer uso pro se ipse del insemination artificial e del consilios del biogenetica.
- + Il deberea esser permittite al adultos de maritar se con quicunque illes vole, anque si de differente racia, ethnia, classe, religion, casta o fundo national. Le mesticiage non deberea esser prohibite. Le copulas del mesme sexo deberea haber le mesme derectos que le copulas heterosexual.
- + Le principio del consenso informate deberea esser le guida pro le cura del sanitate. Le individuos matur deberea haber le derecto de seliger o rejectar le tractamento medic.
- + Le individuos deberea haber le derecto de constituer organisationes voluntari a fin de participar in interesses e activitates commun. Le derecto de libre association debe esser respectate, si illo illo es pacific e non-violente.

UN NOVE AGENDA GLOBAL

Multes del alte ideales que ha emergite post le Secunde Guerra Mundial, e que ha trovate expression in tal instrumentos como le *Declaration Universal del Derechos Human*, ha declinate in tote le mundo. Si nos vole influer le futuro del humanitate, il essera necessari laborar sempre plus con e a transverso le nove centros de poter e influentia pro meliorar le equitate e le stabilitate, alleviar le paupertate, reducer le conflicto e salveguardar le ambiente. Al luce de iste circumstantias cambiante un numero de objectivos prioritari ha devenite apparente:

+ **Primo, securitate:** Le problema de conflictos e guerras regional non jam ha essite resolvite, ni ha disparite le periculo latente que es associate al armas de destruction massive. In le ultime 50 annos le violentia interne e le guerras civil ha multo superate le conflictos inter nationes in terminos de numero e de vitas human. Tal conflictos surge invariabilmente quando un communitate ethnic intra un stato se senti opprime per le governamento o per un altere communitate, e se senti incapace de facer audir su gravamines per medios legal. Le Charta del Nationes Unite prohibi specificamente interferentia in le affaires interne de un stato membro; per isto le communitate international care de qualcunque base legal pro tentar de resolver le conflictos tribal, ethnic, o inter communitates intra le frontieras national contra le voluntate del gruppo governante in le stato concernite. Ultra isto, qualcunque tentativa per le communitate international pro resolver tal conflictos mediante le uso del fortia incontrat facilemente in le Consilio de Securitate del Nationes Unite le veto de un del membros permanente amico del governamento concernite. Desde le fin del Guerra Frigide, le Statos Unite, supportate per le NATO e le altere poteres occidental, ha sovente cercate a imponer pace per le fortia, passante preter le Nationes Unite e sabotante serioemente lor autoritate.

+ **Secundo, disveloppamento human:** Nos convoca totes pro favorir le propositiones audace e innovator de maximisar le progresso human a scala global. Le disparitate inter le sectores opulente e subdisveloppate del planeta es un problema urgente hodie como illo esseva in le passato. Le mundo disveloppate pote adjutar in parte pro superar lo providente capital, adjuta technic e assistentia educational.

Il es necessari de poner un nove emphasis super le disveloppamento social, non simplemente disveloppamento economic, recognoscente que proque le crescimento economic non sempre duce al disveloppamento social, investimento directe in disveloppamento social pote reducer le pauperitate e portar plus de gente in le economia monetari. Il ha un necessitate de supportar mesuras que va directemente beneficiar le sanitate e le benesser social del plus povres, e specialmente del feminas e del pueras. Isto debe includer alicun effortios pro stabilisar e pois diminuer le taxas de crescimento del population.

Le assistentia al disveloppamento ha essite vidite frequentemente per le paises donante como un instrumento de imperialismo externe e de politica commercial. Con le fin del Guerra Frigide il ha diminuite le necessitate percipite de competer pro le supporto del mundo in via de disveloppamento, e con illo il ha diminuite le dimension del assistentia pro le disveloppamento. Iste tendentia debe inverter se.

Nos exhorta tote le nationes industrialisate a acceptar como prime passo le lineas guida traciate per le Nationes Unite pro le assistentia al disveloppamento in ultramar, in particular a contribuer con (o acceptar le imposto de un) 0,7 % del Producto Interior Brute cata anno pro programmas de adjuta al disveloppamento, de que 20 % deberea esser destinate al disveloppamento social, e a su vice 20 % de iste budget al assistentia directe al populationes. Iste assistentia deberea crescer in le annos sequente.

Il deberea esser date un major effortio pro suturar le brecha de cognoscentia del nationes le plus povre, pro formar e recylcar le disoccupatos, pro provider melior conditions de labor (specialmente pro feminas e le subprivilegiatos), e pro provider plus de ressources pro le servicios sanitari, le education, e le inricchimento cultural.

Nos exhorta tote le nationes a supportar le "Programma de Action de Cairo" de 1994 pro provider sanitate reproductive e derectos reproductive universal, pro adjutar a meliorar le qualitate de vita del plus povres, e pro stabilisar le crescimento del population mundial. Le indice de Disveloppamento Human publicate annualmente per le Programma de Disveloppamento del Nationes Unite deberea esser promovite como un medida del performance social pro tote le paises in via de disveloppamento.

Il ha un rolo crescente pro le organisations non-governamental (ONGs) in le paises in via de disveloppamento, de ager como receptores directe del assistentia al disveloppamento a fin de evitar le corruption e le endemic retardos bureaucratic in multes de iste paises. Le organisations non-governamental occidental ha a jocar un rolo significante como partners e como canales de transmission pro iste assistentia al disveloppamento.

- + **Tertio, justicia social:** *Le Declaration Planetari de Derectos e Responsabilitates* es central pro questiones de justitia social. Il es necessari resister al tentativas de limitar le impacto del justitia social o de restringir su portata geographic o cultural. On debe sublinear le applicabilitate del declaration del derectos human al sphera private del casa, al familia e al communitate. Nos exhorta in particular le prompte ratification per tote le paises de tote le conventiones international super le derectos del feminas, del infantes, del minoritates, e del populos indigena.
- + **Quarto, le crescimento de conglomерatos global:** Le ultime 20 annos ha essite testes de un crescente concentration de poter e ricchessa in le manos del corporationes global. Sin dubita illos ha contribuite al commercio mundial e al disveloppamento economic. Ma le leges international ha essite lente a responder al rapide evolution del structuras de poter in le economia mundial. Le corporationes multinational in iste momento se trova in le position de ignorar in grande mesura le desiros del governamentos individual in le formulation de lor politica, movente lor ressources financiari trans le frontieras o exportante lor fabricas al mercatos le plus economic. Iste libertate es considerate como un beneficio pro le libere mercato e es incoragiate per le mercatos financiari global. Ma tal corporationes es anque amplemente capace de evadir le impostos mediante le exportation del profitos. Le institutiones financiari es capace de evader le controlo financiari mediante le ubicacion de lor structuras in paradisos fiscal exterior, de sorta que transferimentos international de fundos que se avicina a un trillion de dollars per die remane sin taxation. Similarmemente individuos opulente es capace de evadir de pagar lor parte eque de taxes.

Qualcunque proposition pro affrontar iste cosas ma que restringe le activitate del libere mercato incontrara un opposition energic e fallira certemente. Pro iste ration il essera necessari reformas imaginative tendente a assecurar que le ricchessa international, tanto del individuos como del corporationes, paga lor parte eque del taxas sin damnificar le motor del economia mundial.

- + **Quinto, leges international:** Le communitate global ha besonio de disveloppar un sistema de leges international que transcende le leges del singule nationes. Il es necessari transformar un mundo alegal in un altere que ha leges que totes e cata uno pote comprender e sequer.
- + **Sexto, le ambiente:** Nos debe recognoscer que le currente stilos de vita in le societates industrialisate del Nord non es sustenibile e isto va esser sempre plus ver, a mesura que le disveloppamento economic e le crescente consumo in le nationes plus povre augmentara le pression super le ambiente global. Le consumo galopante jam pone un pression sin precedentes super le ambiente, lo que mitte in un duple periculo le personas qui consume minus. Le problema consiste in altiar le nivellos de consumo de un milliardo de povres qui care del repasto sufficiente de cata die, e simultaneemente implementar un modello de consumo plus sustenibile, que reduce le damno ambiental.

Le problemas global del ambiente debe esser affrontate a nivello planetari: reduction del pollution ambiental, includente illo del dioxydo de carbon e altere gases que provoca le effecto de estufa; disveloppamento de carburantes alternative; reforestation de terras guastate; arresto del erosion del solo in areas cultivabile; facilitation de activitates economic con impacto positive super le ambiente; limitation del pisca in le mares aperte que menacia le extinction de integre populationes de pisces; protection de species impericulate; reduction del addiction social al stilos de vita de consumo conspicue e dissipante; e le elimination de tote le armas de destruction massive. Assi le mesuras pro proteger le ambiente require un alte prioritate pro le communitate planetari.

IX

LE NECESSITATE DE NOVE INSTITUTIONES PLANETARI

Le question urgente in le vinti-prime seculo es si le humanitate pote disveloppar institutiones global pro affrontar iste problemas. Multes del melior remedios ha essite adoptate a nivello local, national e regional per effortios voluntari, private e public. In un caso le strategia es cercar solutiones a transverso initiativas del libere mercato; in un altere caso il se tracta de usar fundationes e organisations international de voluntarios pro le disveloppamento educational e social. Nos crede que totevia il remane un necessitate pro disveloppar nove institutiones global que essera capace de

affrontar le problemas directemente e de concentrar se super le necessitates del humanitate como un toto.

Post le Secunde Guerra Mundial esseva fundate un numero de institutiones international, tales como le Nationes Unite e le Organisation Mundial del Sanitate, pro affrontar iste cargas. Infortunatamente, il se ha aperite un grande abysmo inter le modo como iste institutiones opera e le necessitates del nove communitate planetari. Pro iste ration le institutiones existente debe cambiar drasticamente lor forma de operar, o nove institutiones debe esser create.

Le frontieras politic *de facto* del mundo es arbitrari. Il es necessari que nos passa trans illos. Il es necessari continuar a defender le incremento del democracia in le diverse nationes del communitate mundial, ma il es necessari anque meliorar le derectos transnational de tote le membros del communitate planetari. Ora plus que unquam il es necessari un institution mundial que representa le gente del mundo plus que le nationes-statatos.

Le Nationes Unite, al contrario de su precursor, le Liga de Nationes, ha jocate un rolo vital in le mundo, ma il ha multo ancora que besonia esser facite. Pro resolver le problemas al nivello transnational e contribuer al disveloppamento planetari, il es necessari transformar le Nationes Unite, gradual- ma drasticamente. Alicunes de iste cambios require emendamentos del Charta del Nationes Unite, alteres reguarda le modification radical del structura del Nationes Unite; iste cambios requirera le consenso del nationes membros. Ma qualcunque alterationes es facite, nos deberea preservar ille elementos del Nationes Unite que ha enormemente meliorate le vita de millones de personas del planeta.

Le cambio le plus fundamental esserea le augmento del effectivitate del Nationes Unite, transformante lo de un assemblea de statos soveran in un assemblea anque de populos. Un tal transformation ha habite precedentes, includente le autoconversion del confederation de statos soveran de America in le actual systema federal. Si nos vole resolver nostre problemas global, le nationes-statatos debera transferer alco de lor soveranitate a un systema de autoritate transnational. Fallimento in isto va portar in se le risco de jectar le mundo in un conflicto inter statos soveran cuje interesse primari esserea le proprie soveranitate. Nos non pote permitter nos un tal dilapidation de ressources; le gente del planeta merita alco melior. Sin dubita un tal systema transnational ingenerarea le opposition de leaders politic ubique -

specialmente le nationalists chauvinistas. Ma iste systema pote realisar se – e haber successo – si nos labora pro un consenso ethic planetari.

Qualcunque nove systema transnational deberea esser democratic e deberea haber poteres limitate. Il deberea haber un maximisation del autonomia, del decentralisation e del libertate pro le statos e regiones independente del mundo. Il deberea anque crear se un systema de controlo e de balanciamento como salveguarda contra le uso arbitrii del poter. Le systema transnational deberea occupar se primariamente de questiones que pote esser resolvite solmente a nivello global, como le securitate, le defensa del derectos human, disveloppamento economic e social e le protection del ambiente planetari. Pro realisar iste resultados, nos propone le sequente reformas, laborante a partir del structura del Nationes Unite:

+ *Primo, le mundo ha besonio de establir, in alicun momento del futuro, un Parlamento Mundial effective -- e electiones pro constituer lo basate in le population – que representara le gente, non lor governamentos.* Le idea de un Parlamento Mundial es similar al evolution del Parlamento Europee, que se trova ancora in su infantia. Le actual Assemblea General del Nationes Unite es un assemblea de nations. Le nove Parlamento Mundial adoptara politicas legislative in modo democratic. Forsan un legislatura bicameral es le plus practic, con un Parlamento popular e un Assemblea General de nations. Le structura formal detaliate solo pote disveloppar se mediante un assemblea pro le revision del Charta del Nationes Unite que nos recommenda de convocar a fin de examinar exhaustivamente le options pro le reinfortiamento del Nationes Unite e/o pro implementar lo con un sistema parlamentari.

+ *Secundo, le mundo ha besonio de un systema de securitate effective pro resolver le conflictos militar que menacia le pace.* Nos ha besonio de emendar le Charta del Nationes Unite pro realisar iste fin. Assi le veto del Consilio de Securitate del Cinque Grandes debe esser eliminate. Iste veto existe a causa del circumstantias historic al fin del Secunde Guerra Mundial que non plus es relevante. Le principio basic del securitate es que necun stato singule ni alliantia de statos ha le derecto de minar le integritate politic o territorial de altere statos mediante aggression. Necun nation o gruppo de nationes deberea esser autorisate de vigilar le mundo o de bombardar unilateralmente alteres sin le accordo del Consilio de Securitate. Le mundo ha besonio de un fortia de policia effective pro proteger le regiones del mundo del conflictos e pro negotiar le tractatos del pace. Nos recommenda

que le Consilio de Securitate del Nations Unite, eligeite per le Assemblea General e le Parlamento Mundial, deberea requerir tres quartos del votos pro adoptar qualcunque mesura de securitate. Isto significarea que si on mantene le actual Consilio de 15 membros, il bastarea quatro o plus de membros qui non es de accordo, pro impedir prender qualcunque action.

+ *Tertio, nos debe disveloppar un Corte Mundial effective e un Tribunal Judiciari con sufficiente poter de facer respectar lor leges.* Le Corte Mundial in Le Haga jam move in iste direction. Iste Corte debe haber le poter de processar le violationes de derectos human, le genocidios e le crimines international e de mediar in le conflictos e disputas international. Il es essential que le statos que non jam ha recognoscite su autoritate debe esser persuadite a facer lo.

+ *Quarto, le mundo ha besonio de un agentia planetari pro surveiliar le ambiente a nivello transnational.* Nos recommenda le reinfortiamento del agentias e programmas del Nations Unite actualmente existente que se occupa del ambiente de maniera le plus directe. Pro exemplo, al Programma Ambiental del Nations Unite deberea esser date le poter de facer complir le mesuras contra le grave pollution ecologic. Le Fundo del Nations Unite pro le Population debe esser approvisionate con fundos sufficiente pro satisfacer le crescente necessitate mundial de medios contraceptive e in consequentia pro adjutar a stabilisar le crescimento del population. Si iste agentias se monstra incapace de affrontar le problemas massive, il essera necessari crear un agentia planetari plus forte.

+ *Quinto, nos recommenda un sistema international de impostos a fin de assister le sectores subdisveloppate del familia human e pro satisfacer le necessitates social non satisfacite per le fortias del mercato.* Nos deberea comenziar con un imposto super le Producto National Brute de tote le nationes, usante le receptas pro le assistentia e le disveloppamento economic e social. Isto non deberea esser un contribution voluntari ma un ver imposto. Le vital agentias actualmente existente del Nations Unite deberea esser financiate con le fundos assi obtenite. Isto include le UNESCO, le UNICEF, le Organisation Mundial del Sanitate, le Banca Mundial, le Fundo Monetari International e alte re organisationes.

Il ha besonio de un ample accordo international super le reforma de impostos pro asseurar que le corporationes multinational paga lor parte juste del imposto. Super le base de iste impostos on deberea conceder creditos pro

donations caritative destinate al disveloppamento human e social. Il deberea esser seriemente considerate le possibilitate de un imposto super le transferimento de fundos international a fin de imponer impostos a fundos que escappa a illos de altere maniera e adjutar con iste moneta a finanziar le disveloppamento social del paises le plus povre. Multe statos membros refusa de pagar lor debitos al Nationes Unite. Iste statos deberea esser blasmate e a illos deberea esser imponite mesuras plus forte como le mulcta. Iste fundos deberea anque permitter le cancellation selective de debitas troppo pesante pro le paises plus povre que es incapace de pagar.

+ **Sexto**, *le disveloppamento de institutiones global deberea includer alicun procedura pro le regulation del corporationes multinational e del monopolios statal*. Isto èxcede le mandatos existente del Nationes Unite. Nos debe incoragiar le economias de libere mercato, ma nos non pote ignorar le necessitates planetari del humanitate como un toto. Sin controlo le megacorporationes e le monopolios probabilmente prejudiciara al derectos human, al ambiente e al prosperitate de certe regiones del mundo. Le extreme disparitates inter le sectores ric e subdisveloppate del planeta pote esser superate incoragiante le auto-adjutas, ma anque activante le ricchessa del mundo de provider capital, adjuta technic e assistentia educational pro le disveloppamento economic e social.

+ **Septimo**, *nos debe mantener vive le libere mercado de ideas, respectar le diversitate de opiniones, e conservar carmente le derecho de dissider*. Il ha dunque un necessitate forte de opponer resistentia al controlo del media de communication, sia per governamentos national, sia per potente interesses economic, o per institutiones global. Le dictaturas ha usate le media pro scopos propagandistic eliminante le punctos de vista alternative. Le mass media in le societates capitalista es frequentemente sub le controlo de oligopolios. Iste media cede facilmente al denominator le plus commun a fin de maximisar lor position. Le factos es ignorate in le acceptation non-critic de qualcunque charlataneria del New Age, durante que reportos de miraculos gania plus tempore de emission que le ultime discopertas scientific. Multe media – TV, radio, films, publicitate – apparentemente senti pauc obligation de provider un contento factual o educational.

Nos rejecta qualcunque forma de censura, sia praticate per le governamentos, le publicistas o le proprietarios del media. Il deberea esser incoragiate le competition in le media per le creation de media public e sin scopo de lucro e on deberea resister a tote movimento verso le monopolio o

verso le controlo oligarchic. Il deberea esser incoragiate le movimentos popular voluntari pro surveiliar le media e pro denunciar lor excessos le plus crasse. Il ha un necessitate special de mantener libere le accesso al media de communication. Isto significa que necun poter de media oligopolic ni necun nation-stato deberea dominar le media. Il es necessari crear un movimento democratic mundial que permitte le diversitate e le inricchimento cultural e un libere excambio de ideas.

X

OPTIMISMO SUPER LE PROSPECTOS HUMAN

Finalmente, e forsan le plus importante, como membros del communitate human de iste planeta nos ha besonio de generar un senso de optimismo super le prospectos human. Benque multe problemas pote parer intractabile, nos ha bon rationes pro creder que nos pote emplear nostre melior talentos pro resolver los, e que con bon voluntate e dedication il es realisabile un vita melior pro un numero sempre plus grande del membros del communitate human. Le Humanismo Planetari offere grande promissas pro le humanitate. Nos vole cultivar un senso de meravilia e de excitation re le opportunitates potential pro le realisation de vitas inricchite pro nos ipse e pro le generationes que debe ancora nascer. Le ideales es le progenitores del futuro. Nos habera successo solo si nos decide de facer lo assi; e nos non vole decider de facer lo assi, si nos non ha le confidentia que nos pote succeder. Tote le optimismo que nos genera debe certemente esser basate super un perception realistic del possibilidades de realisation, ma nos ha besonio de esser motivate per le fiducia que nos pote superar le adversitate.

Le Humanismo Planetari rejecta le philosophias nihilista de destruction e de despero e los que consilia abandonar le ration e le libertate, los que presagi pavor e maladias, e que es obsedite con le scenarios apocalyptic de Armageddon. Le specie human ha sempre affrontate defias. Iste es le historia constante de nostre aventura planetari. Como humanistas nos exhorta hodie, como in le passato, le humanos a non cercar le salvation ultra se ipse. Solo nos es responsabile de nostre propre destino e le melior que nos pote facer es de reunir nostre intelligentia, nostre corage e nostre compassion pro realisar nostre plus alte aspirationes. Nos crede que un bon vita es possibile pro totes e cata persona del societate planetari del futuro. Le vita pote esser plen de significato pro illes qui vole assumer le responsabilitate e facer le

effortios cooperative necessari pro complir su promissa. Nos pote e debe contribuer a crear le nove mundo de deman. Le futuro pote esser san e generose e pote aperir nove perspectivas audace e excitante. Le Humanismo Planetari pote contribuer significativamente al disveloppamento de attitudes positive tanto necessari si nos vole realisar le inequalabile opportunitates que attende le humanitate in le tertie millennio.

Le personas que subscribe iste documento cerca seriemente confraternitate con le diverse culturas del mundo, includite le grande traditiones religiose del planeta. Nos crede que il es urgente que nos nos effortia pro trovar terrenos commun e pro cercar valores commun. Il es necessari entrar in un continue processo de excambios de ideas – non simplemente con illes qui es de accordo con nos, ma anque con qui ha opiniones differente. In medio de nostre diversitate e del pluralitate de nostre traditiones, nos debe recognoscer que nos totes es parte de un extense familia human, que vive in un habitat planetari commun. Le successo ipse de nostre specie ora menacia le futuro del existentia human. Nos es le sol responsabiles pro nostre destino collective. Pro resolver nostre problemas, nos requirera le cooperation e le sagessa de tote le membros del communitate mundial. Il es in le poter de cata esser human facer un differentia. Le communitate planetari es nostre propre communitate, e cata uno de nos pote adjutar a facer lo florir. Le futuro es aperte. Eliger es in nostre manos. Insimul nos pote realisar le fines e ideales le plus nobile del humanitate.

Le personas qui subscribe le Manifesto Humanista 2000 non es de acordo necessariamente con cata proposition in illo. Ma nos accepta su principios fundamental e lo offere pro contribuer a un dialogo constructive. Nos invita altere homines e feminas qui representa altere traditiones a unir se a nos pro laborar pro un mundo melior in le societate planetari que es emergente ora.